

když nemůžete najít domov, musíte si ho vytvořit

DOMOV JE STAV MYSLI



VERONIKA HAVLÍKOVÁ

román o životě, smrti, lásce a lidech v nás

POSTAVÍTE-LI SE MINULOSTI ČELEM, I Z VELKÉ BOLESTI SE MŮŽE ZRODIT NADĚJE

Postavit se minulosti je těžké. Ale ještě těžší je nechat ji jít. A přesto je to jediný způsob, jak se posunout dál.

Cítila jsem, jak mě svírá strach. Paralyzoval mě jako ledová voda. Ale stála jsem tam dál. Nevím, jestli to bylo odhodlání, nebo prostá neschopnost udělat krok zpět.

Kdy a kde se to pokazilo? Přesně nevím. Jen cítím, že zmizelo něco, co jsem jako dítě vnímala pokaždé, když jsem k tobě vzhlížela. Možná to začalo v okamžiku, kdy jsem poprvé pochopila, že slova umí bolet. Nebo když mi došlo, že tvé mlčení dokáže být hlasitější než jakýkoliv křik.

Možná už nejsem tou dokonalou verzí sebe sama, chybí mi energie, kterou jsem dřív považovala za samozřejmost, ani neodpovídám žádnému ideálu krásy. Jsem jiná. A je to tak správně.

S Kájou jsem se pravidelně vídala. Vzala jsem ho s sebou na pár cest po Asii. Chtěla jsem mu ukázat svět. Aby viděl, že život je víc, než jsme si kdy mohli představit z oken našeho panelákového bytu. Byli jsme sehraná dvojka. Aspoň jsem si to myslela. Tehdy jsem věřila, že máme krásný vztah. A že to tak zůstane napořád.

VERONIKA HAVLÍKOVÁ

„Kdybych si mohl znovu vybrat, už bych děti neměl,“ řekl táta mámě. Jen tak, klidně, jako by to byla nějaká běžná poznámka, něco, co může říct nahlas a nebude to mít žádné následky. Podívala jsem se na bráchu, ale on jen zamyšleně koukal ven. Možná to neslyšel. Nebo nechtěl slyšet, stejně jako já. Nevím, jestli si táta myslel, že neposloucháme, nebo mu bylo jedno, že ano. Jak si má dítě takovou větu přebrat? Jak ji má pochopit?

Naučila jsem se radovat z maličkostí, z těch drobných, obyčejných chvil štěstí, které tvoří náš život.

Když se na ni podívám, připadá mi, že ji znám celý život, a přitom je na světě teprve pár hodin.

Život se v určitém věku scvrkne na čtyři stěny, zahradu, na kterou už není síla, a vzpomínky na místa, kam se člověk už nikdy nevrátí.

Napíchnu sousto na vidličku, kolem dokola jemně obkroužím talíř, aby mi na něm ulpělo co nejvíc hnědé omáčky smíchané s drobenkou, a se slastným výrazem ho strčím do pusy. „Bože, to je orgasmus,“ zamumlám s plnou pusou. Adam se uchechtne: „Jedinej orgasmus, co u nás doma za posledního půl roku byl.“

DOMOV JE STAV MYSLI



**VERONIKA
HAVLÍKOVÁ**

**DOMOV
JE
STAV
MYSLI**



NAKLADATELSTVÍ ŠULC ŠVARC
PRAHA

© Veronika Havlíková, 2025
Cover © Rudolf Havlík, 2025
© Nakladatelství Šulc Švarc, 2025
ISBN 978 80 7244 520 2

Rudovi a Julince

Jste středobodem mého života

Babičce

Navždy tě budu nosit v srdci

ZÁŘÍ

„Ne, ne, tatínku, nedělej to!“

Budí mě vlastní křik doznívající v nočním tichu. Stojím v rohu ložnice, zamotaná do peřiny s modro-zelenými proužky, kterou si křečovitě tisknu na prsa. Srdce mi buší jako splašené. Kde to jsem? Jak jsem se sem dostala? Místností zní pravidelný dech mého muže. Nádech, výdech. Ten monotónní rytmus mě začíná uklidňovat.

„Zvláštní,“ zašeptám do tmy. Ruka mi instinktivně sjede na břicho a něžně ho pohladí, jako by se tam skrývala odpověď na všechny otázky.

Pomalu se vracím do postele, kde Adam stále spí. Přitisknu se k němu, zády na jeho teplé tělo. Nebudu nad tím přemýšlet, řeknu si, zavřu oči a během pár vteřin se propadám zpátky do říše snů.

Svět venku se probouzí do jednoho z těch zářijových rán, která vás přinutí se zastavit. Natáhnu na sebe měkký župan, obléknu teplé ponožky a zamířím na terasu. Svěží vzduch je prosycený podzimem. Zadívám se na majestátní siluetu kostela na vrcholu kopce, kam chodíme každý rok o Vánocích, pokud zrovna netrávíme svátky v cizině.

Sluneční paprsky se opírají do listů stromů, hrajícího zlatými, měděnými a rudými odstíny. Zavřu oči, nastavím tvář hřejivému slunci a jen si užívám přítomný okamžik. Tohle vždycky funguje.

Jsem letní typ. Mám ráda teplo, slunce, moře a vše, co k němu patří, od jeho vůně až po nekonečné obzory. Občas mě napadne, že jsem se měla narodit někde, kde léto nikdy nekončí. Ale mohlo to dopadnout i hůř... třeba kdybych se ocitla na Špicberkách. To by mě asi zabilo.

Moje kamarádka Lada v tamní arktické stanici Josefa Svobody tráví většinu roku. Studuje biodiverzitu arktických ekosystémů a dokáže s nadšením mluvit o polární noci, výzkumech a ledních medvědech. Miluje to. Její práce ji naplňuje tak, jak jen něco může člověka naplňovat. Když mi naposledy posílala fotku, stála na zamrzlém pobřeží v huňaté čepici s čelovkou a za ní se rýsovaly obrysy ledovců.

Lada je uznávanou odbornicí nejen u nás, ale i v zahraničí. Pravidelně publikuje články, píše knihy a neúnavně předává své znalosti ostatním. Jsme stejně staré, ale naše životy nemohou být odlišnější. Rozhodla se nemít děti, protože chce svůj čas a energii věnovat tomu, co ji fascinovalo už od dětství. Obdivuju její odvahu jít vlastní cestou, nenechat se ovlivnit tlakem okolí a dělat rozhodnutí, která jsou v souladu s jejím přesvědčením. Je neuvěřitelně odvážná a inspirativní.

A zatímco ona tam venku dobývá svět vědy, já sedím u hrnku s čajem a přemýšlím, jestli mám vůbec dost síly na to, abych připravila snídani.

„Miláčku, vzbud' se, už je ráno. Co si dáš?“

Každý den svého muže budím stejnou větou. A pak ji s narůstající hlasitostí a o něco menší trpělivostí opakuju ještě několikrát, než ho konečně dostanu z postele.

„Volskáče se šunkou, prosím,“ zahuhňá Adam ospale do polštáře.

Smyslně odplouvám do kuchyně. Ne že by to viděl, samozřejmě. Ve vteřině má zase půlnoc.

Když jsme spolu začínali a poprvé u mě přespal, naservírovala jsem mu k snídani dvě volská oka. Bez ničeho.

„No vida, minimalistická verze,“ poznamenal tehdy ironicky, protože jsem je ani neposolila.

Dnes už má na talíři „vylepšený model“ s hořčicí, kečupem, a když mám chuť být extra hodná, tak i posypaný najemno nakrájenou cibulkou. Ale teď? Jsem těhotná a jen představa štiplavé vůně cibule mě nutí hledat nejbližší cestu k záchodu.

Položím si ruku na břicho. Magdalenka se zase převaluje. Cítím jemné kopnutí. „Zlatíčko, tady maminka. Slyšíš mě?“ Další kopnutí. Usměju se. „Nemůžu se dočkat, až tě konečně uvidím.“

„Co máš dneska v plánu?“ Adam už sedí u stolu, oblečený a připravený vyrazit. Jak tohle dělá? Hodinu ho nemůžu dostat z postele, ale během několika minut se zvládne nachystat k odchodu. To mu závidím. Já se občas přistihnu v županu ještě v poledne.

„Trochu uklidím, pracuju a večer jdu se sousedkama na večerí,“ odpovím zamyšleně, zatímco dojídám čokoládový jogurt.

„To budeš mít fajn. Já přijedu kolem sedmé, tak se uvidíme, až se vrátíš,“ usměje se, mrkne na mě a nezapomene na políbek. Voní tak krásně, že mám chuť ho zadržet a ještě pár minut si tenhle společný čas užívat.

Jakmile se za ním zavřou dveře, zůstanu chvíli stát v tichu chodby. Pak se pomalu vrátím do kuchyně. Můj pohled ulpí na stole – talíř se zaschlými zbytky vajíček, pár drobků od rohlíku a hrnek s nedopitým čajem. Povzdechnu si. Typický muž. Uklidit pro něj znamená přemístit nádobí ze stolu na linku. V lepším případě do dřezu. Ale dát ho do myčky? To už je nadlidský úkol. Pak se nad tím pousměju. Taky nejsem dokonalá.

S kávou si sednu k počítači a pročítám jednotlivé řádky seznamu úkolů. „Jak být sexy pro svého muže“. Perfektní. Holky v redakci mi nemohly přidělit horší téma. Opřu se do židle. Sexy. Co to vůbec znamená? Dřív by mě napadly podpatky, rudá rtěnka a krajkové prádlo. Teď jsou mým nejvíc sexy kouskem v šatníku těhotenské legíny, které si s radostí vytahuju až pod zvětšující se prsa. Dívám se do malého kulatého zrcadla pověšeného na stěně. Vlasy ledabyly stažené do drdolu, ze kterého mi trčí několik neposedných pramenů. Lehké kruhy pod očima. Pohodlné tepláky, které nosím už několik dní, a staré tričko, které kdysi patřilo Adamovi. Sexy? Sotva. Spíš unaveně pohodlná.

V tomhle období života asi nic jiného ani být nemůžu.

Není to tak dávno, co jsem si myslela, že mě mateřství nijak nezmění. Že budu vždycky upravená, svěží a dítě mi

rozhodně nevezme kontrolu nad vlastním životem. Když jsem na ulici mījela utahané matky s kočárky, říkala jsem si, že taková nikdy nebudu. Jak jsem byla naivní.

Dnes už chápu tu únavu – zvláštní koktejl vyčerpání, lásky a chaosu, který se stal mou novou realitou. Třetí trimestr mě zasáhl s nečekanou intenzitou. Nekonečné nevolnosti, bolest zad, oteklé nohy a probdělé noci, kdy nemůžu spát, protože se zdá, že si Magdalenska v mém břiše pořádá taneční party. Dřív bych si nedokázala představit, že budu považovat za úspěch, když si v klidu vypiju kávu, aniž bych se u toho musela několikrát zhluboka nadechnout a potlačit nevolnost. Přesto vím, že bych neměnila. Když cítím její pohyby a uvědomím si, že ve mně roste nový život, jsem šťastná. Možná už nejsem tou dokonalou verzí sebe sama, chybí mi energie, kterou jsem dřív považovala za samozřejmost, ani neodpovídám žádnému ideálu krásy. Mé tělo je pomalejší, unavenější, ale nevádí. Jsem jiná. A je to tak správně.

Adam má úžasnou rodinu. Oba starší bratři žijí v zahraničí, ale přesto jsou v kontaktu a skvěle si rozumí, rodiče pořád někde cestují, nedávno se vrátili z Chile. A navíc nespočet tetiček, strýčků, bratranců a sestřenic. Pan a paní Bauerovi začali v devadesátých letech podnikat ve stavebnictví. Dnes jejich firma patří k nejlepším v oboru. Díky spolehlivým zaměstnancům si mohou dovolit trávit většinu roku mimo Českou republiku. A vila na Ořechovce, kde s Adamem žijeme? Ta je jejich. Když jsem jako malá viděla film Vrchní, prchni!, představovala jsem si, jak asi

vypadá ta slavná Ořechovka. Myslela jsem na ulice lemované vzrostlými stromy, na vily s vysokými ploty a tajemné zahrady skryté před zvědavýma očima kolemjdoucích. Teď tu bydlím, a tak vím, že tohle místo je ještě krásnější, než jsem si kdy dokázala představit.

Elegantní domy s pečlivě udržovanými fasádami vás přenesou do jiné doby – do časů, kdy se věci dělaly s citem pro detail a s úctou k řemeslu. Tahle prvorepubliková čtvrť má zkrátka jedinečnou atmosféru. V klidných ulicích se ráno ozývá zpěv ptáků a večer kroky těch, kteří se domů vrací z divadla nebo z večere s přáteli. Nikdy by mě nenapadlo, že jednou budu patřit mezi ně. A přesto jsem tady.

Vila Bauerových, působivý dům z tmavě červených cihel, stojí v jedné z vedlejších ulic Ořechovky. Uvnitř jsou tři byty – podkrovní obýváme my s Adamem, zatímco ve zbylých dvou žijí rodiny v nájmu. Sdílíme s nimi nejen dům, ale i zahradu, a co je nejdůležitější, máme mezi sebou přátelské vztahy.

Bože, to už je šest? Mžourám z gauče do přítmi obýváku. Jen jsem na chvíli zavřela oči... Teď mám sotva půl hodiny na to, abych se dala dohromady, než vyrazím s holkami na večeri. Pustím si oldies, abych se dostala do nálady. Ze skříně vytáhnu krémové svetrové šaty s dlouhým rukávem a rolákem, k tomu hnědé kozačky pod kolena. Vlasy projedu kartáčem a lehce natupíruju, aby měly objem. Vydrží to sice jen půl hodiny, ale co. Přepudruju se, zvýrazním obočí, řasy, nanesu lesk na rty. Jsem ready.

Telefon cinká zprávami na WhatsAppu: *Kde jsi? Taxík už je tady.* V rychlosti odepisuju: *Běžím.* Zabouchnu dveře od bytu a sbíhám schody. V těchto okamžicích si své těhotenství ani neuvědomuju.

„Tak co je nového?“ začne Sabina s úsměvem a jako vždy srší sebevědomím. Má ostré rysy, které dokonale podtrhují její neochvějnou sebejistotu, výrazné lícní kosti, rovný nos a zelenohnědé oči, jež vás dokážou přecíst během vteřiny. Je to žena, která má všechno pod kontrolou – pětiletého syna Filípka, manžela Romana, příslušníka policejní jednotky URNA, i nakladatelství, kde pracuje jako ředitelka. Právě díky Romanovi si je Bauerovi vybrali jako nájemníky do domu na Ořechovce. „Aspoň na vás dohlídne,“ říkali. Tahle sympatická rodina obývá přízemní byt se třemi pokoji a přímým vstupem na zahradu, kde Roman o víkendech seká trávu, ořezává stromy nebo seřizuje kola celé rodině. Každou volnou chvíli totiž věnují různým sportovním aktivitám.

„Ale jo, dobrý,“ odpovídá Martina, která Romana při práci na zahradě ráda pozoruje. Sleduje ho z terasy svého bytu v prvním patře, většinou se slimkou u pusy, na kterou chodí, když si potřebuje odpočinout od své práce správně sociálních sítí. Několika menším firmám pomáhá s tvorbou obsahu, plánováním příspěvků a komunikací se sledujícími.

„Nejdřív si objednáme, ne? Jinak se zakecáme a půlhodina bude pryč. Už mám hlad. Souhlasíte?“ nadhodím a listuju jídelním lístkem. Sabina i Martina přikývnu. Chvíli

mlčky pročítáme nabídku a pak, jako vždy, vybíráme jídlo, o které se můžeme podělit.

„Takže tatarák, sýrové prkénko, salát s kozím sýrem a jablky, pizza quattro formaggi. Dvě prosecca, perlivou vodu a mátový čaj. To zatím stačí. Dezert až později, ten čokoládový fondant si nemůžu nechat ujít!“ usměju se na číšníka.

Jakmile odejde, Martina pronese: „Konečně se budeme rozvádět...“

„Už bylo načase!“ skočí jí do řeči Sabina. „Jste od sebe dva roky. Pomalu to vypadalo, že si necháváš zadní vrátka, aby ses k Viktorovi mohla vrátit. Ale to neuděláš, že ne? Kolikrát jsem ti říkala, že se nezmění. Nesnese vedle sebe sebevědomou a nezávislou ženu.“

„Prosím tě, uklidni se,“ přeruším ji podrážděně. „Říkala, že se budou rozvádět, tak se k tomu, co bylo, nemusíme pořád vracet, ne?“

Sabina se na mě překvapeně podívá. Otevře pusku, ale hned ji zase zavře, překříží si ruce na prsou a odvrátí pohled. Zamračeně sleduje, jak mladý klučina zasouvá pizzu na dřevěné lopatě, kterou drží oběma rukama, do rozpálené pece. Jasně mi tím dává najevo, že jsem to přehnala. Není zvyklá, že jí někdo odporuje.

Martina sklopí oči. Ví, že má Sabina pravdu, ale i tak je těžké přijmout, že už to mezi ní a Viktorem opravdu nemůže fungovat.

„Říkáš mi to celou dobu,“ odpoví tiše. „Ale není to tak jednoduchý. Pořád ho mám svým způsobem ráda. A není to jen o tom, co mi říkáš ty, ale i o tom, co cítím já.“

„Ty s ním chceš zůstat?!“ vyhrkne Sabina nevěřicně.

„Nechci! Vždyť vám říkám, že se budeme rozvádět,“ zareaguje Martina lehce podrážděně. „Ale... je to prostě těžký. Vždycky, když si myslím, že už je to za mnou, vrátí se nějaký vzpomínky na chvíle, kdy to bylo hezký a věřila jsem, že to bude dobrý.“

Sabina si povzdechne, v očích se jí mihne náznak frustrace.

„Marti, podívej se na sebe! Před dvěma lety bys brečela v koupelně a přemýšlela, jestli máš dost síly změnit všechno, co nefungovalo. A že toho bylo! Cítila by ses ztracená, protože bys chtěla mít svou práci, koníčky, ale Viktor by ti říkal, že to není důležitý. Že máš být doma, starat se o rodinu a o něj. A ty by ses zase nechala vtáhnout do té malý bubliny, kde bys pomalu ztrácela sama sebe.“

Martina ztuhne. V těch slovech je až příliš pravdy.

„Dřív jsi ustupovala i tam, kde jsi nemusela. Ale teď?“ pokračuje Sabina. „Jsi jiná. Sebevědomá, nezávislá, víš, co chceš. Uvědomuješ si svou hodnotu. A zasloužíš si někoho, kdo tě podpoří, ať už se rozhodneš pro cokoliv.“

Na chvíli se odmlčí, jako by jí chtěla dát čas to vstřebat. Pak dodá: „A s někým takovým si budeš moct dlouze povídat a smát se. A hlavně tě bude vnímat jako rovnocennou partnerku. Po tom přece toužíš.“

Sabina sype sůl do otevřené rány. Martina to všechno ví. Měla sny, ambice, plány, které Viktor nikdy nesdílel. A taky ten tíživý pocit, že je v manželství uvězněná. Přesto se dlouho neodvážila udělat krok do neznáma. Je to tak. To, co bylo s Viktorem, už patří minulosti a je čas začít znovu. Možná je právě teď ten okamžik, kdy za tím vším musí udělat definitivní tečku. Ale bolí to.

Na chvíli se mezi námi rozhostí ticho. Pak Martina zhluboka vydechne a usměje se.

„Změňme téma. Víš, jak jsi mi minule řekla, ať si založím Tinder?“ mrkne na mě. „Tak jsem to udělala. A víte co? Za týden jsem měla několik matchů.“

„Co to je?“ ptám se. Sice jsem jí Tinder doporučila, ale sama o něm nic nevím. Znáám ho asi jako kvantovou fyziku – jen z doslechu.

„To je, když se ti líbí někdo, komu se líbíš ty,“ vysvětluje Martina.

„Jo, aha,“ odpovím a zvědavě se nakloním blíž. „Ukaž.“

Všechny tři koukáme do jejího telefonu, kde rychle otevírá aplikaci.

„Hm, tenhle vůbec není špatnej,“ proneše Sabina.

„Není, no. A tenhle?“ přidávám se.

„A tady ten!“ vykřikne Martina a zakření se. „To je story, holky. Jedu s ním o víkendu do Špindlu.“

„Cože?“ vyděsím se. „Vždyť ho vůbec neznáš! Uvědomuješ si, do jakýho jdeš rizika? Co když tě znásilní a zabije někde v lese? Budeš na pokoji s úplně cizím chlapem, kterej tě může ve spánku udusit!“

Černé scénáře mi jedou v hlavě na plné obrátky.

„Prosim tě, moc koukáš na detektivky,“ mávne rukou Martina. „Pak ti z toho hrabe.“

„Jo, a potom se bojíš i u vás v bytě. Kdo by vám tam asi tak lezl?“ přidává se Sabina.

„Jak minule rozstavěla za všechny dveře kaktusy, když Adam odjel,“ dodá Martina a obě se rozesmějí.

„Hele, vy dvě, viděly jste ten dokument o zloději, co vykrádal střešní byty v Paříži?“ snažím se bránit.